

Afinné zobrazenia – príklady

Pr. A Napíšte rovnice a maticové vyjadrenie afinnej transformácie $\mathbf{T}_u : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$, ktorá reprezentuje posunutie bodu $X = (x, y)^\top \in \mathbb{R}^2$ o vektor $\mathbf{u} = (x_u, y_u)^\top \in \mathcal{V}(\mathbb{R}^2)$.

Pr. B Napíšte rovnice a maticové vyjadrenie afinnej transformácie $\mathbf{R}_\varphi : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$, ktorá reprezentuje rotáciu bodu $X = (x, y)^\top \in \mathbb{R}^2$ o uhol $\varphi \in [0, 2\pi)$ v protismere hodinových ručičiek vzhľadom na začiatok súradnicovej sústavy.

Pr. C Napíšte rovnice a maticové vyjadrenie afinnej transformácie $\mathbf{S}_{x_s, y_s} : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$, ktorá reprezentuje škálovanie bodu $X = (x, y)^\top \in \mathbb{R}^2$ s koeficientmi $x_s, y_s \neq 0$ vzhľadom na začiatok súradnicovej sústavy.

Pr. D Nájdite obraz štvoruholníka $ABCD \subset \mathbb{R}^2$, kde

$$A = (-1, 1)^\top, \quad B = (0, 0)^\top, \quad C = (1, 1)^\top, \quad D = (0, -1)^\top,$$

v afinnej transformácii, ktorá vznikne zložením škálovania s koeficientmi $x_s = 3$, $y_s = -2$, posunutia o vektor $\mathbf{u} = (-1, -1)^\top$ a rotácie o uhol $\varphi = \pi/4$, v tomto poradí.

Pr. E Ako vyzerajú afinné transformácie, inverzné k transformáciám z Príkladov A–C?

Pr. F Dokážte, že afinné transformácie priestoru $\mathbb{R}^n$ tvoria grupu. Je grupou aj množina rotácií / posunutí / škálovaní?

Pr. G Je skladanie afinných transformácií komutatívne?

Pr. H Existuje transformácia, ktorá zobrazí štvoruholník $ABCD$ z Príkladu D na štvoruholník $A'B'C'D'$, kde

$$A' = (-2, -3)^\top, \quad B' = (-1, 0)^\top, \quad C' = (0, 3)^\top, \quad D' = (-1, -1)^\top?$$

Ak nie, uveďte dôvod. Ak existuje, nájdite ju a zdôvodnite či táto transformácia je jednoznačná?

Pr. I Nájdite vyjadrenie transformácie $\mathbf{R}_{\varphi, C}$, ktorá reprezentuje rotáciu bodu $X = (x, y)^\top \in \mathbb{R}^2$ o uhol $\varphi \in [0, 2\pi)$ v protismere hodinových ručičiek vzhľadom na bod $C = (x_C, y_C) \in \mathbb{R}^2$.

Pr. J Nájdite všetky transformácie roviny $\mathbf{T}$, ktoré zobrazia úsečku AB na seba, ak

$$A = (-2, 1)^\top, \quad B = (1, 1)^\top.$$

Pr. K Nájdite všetky pevné body rovinnej transformácie $\mathbf{T}$, ktorá je v rozšírených súradniciach zadaná maticou

$$\mathbf{T} = \begin{pmatrix} 0 & 2 & 3 \\ 2 & -3 & -6 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}.$$

Aký objekt vytvára množina pevných bodov tejto transformácie? Ako sa zobrazí v tejto transformácii jednotkový štvorec s vrcholmi

$$A_{ij} = (i, j)^\top, \quad i, j = 0, 1?$$

Zostrojte náčrt, ktorý obsahuje jednotkový štvorec, jeho obraz a množinu pevných bodov a zamyslite sa o aký typ transformácie ide.

Pr. L Nájdite príklad transformácií roviny $\mathbf{T}_1$ a $\mathbf{T}_2$, pre ktoré platí

- $\mathbf{T}_1 \circ \mathbf{T}_2 = \mathbf{T}_2 \circ \mathbf{T}_1$,
- $\mathbf{T}_1 \circ \mathbf{T}_2 \neq \mathbf{T}_2 \circ \mathbf{T}_1$.

Pr. M Nápište maticové vyjadrenie rovinatej transformácie, ktorá zodpovedá súmernosti vzhľadom na priamku

$$p : \sqrt{3}x - y + 4 = 0.$$

a nájdite obraz trojuholníka $A = (0, 0)^\top, B = (-1, 0)^\top, C = (0, 2)^\top$.

Návod: Súmernosť zapíšte ako zloženie „základných“ transformácií (podobne ako pri rotáciách vzhľadom na všeobecný bod). Súmernosťou vzhľadom na priamku p rozumieme také zobrazenie, ktoré bodu X priradí bod X' tak, že pre priamku r máme $X, X' \in r, r \perp p$ a $|Xp| = |X'p|$.

Pr. N Rozhodnite, či nasledovné zobrazenia sú afinné. Svoje tvrdenie zdôvodnite:

1. $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2, (x, y)^\top \mapsto (x - 3y, y + 1)^\top$,
2. $f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2, (x, y, z)^\top \mapsto (0, x + y + z)^\top$,
3. $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2, (x, y)^\top \mapsto (\cos x, \sin y)^\top$,
4. $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^4, (x, y)^\top \mapsto (x, y, x + y, x - y)^\top$,
5. $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^3, x \mapsto (x, x^2, x^3)^\top$.

Pr. O Rozhodnite, či nasledovné afinné zobrazenia sú afinné transformácie. Svoje tvrdenie zdôvodnite:

1. $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2, (x, y)^\top \mapsto (x - 3y, y - 1)^\top$,
2. $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2, (x, y)^\top \mapsto (x - 3y + 2, -2x + 6y + 1)^\top$,